

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Інститут «Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва»
Кафедра мистецтв**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **М.І.Антоненко**

_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Виробнича практика»**

освітній рівень	бакалавр
галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність (спеціалізація)	025 «Музичне мистецтво»
освітня програма	«Музичне мистецтво. Вокал» «Музичне мистецтво. Інструментальне мистецтво»
тип дисципліни	обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробники Зосім О. Л. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецтв

Протокол від 16 жовтня

2020 року № 1/2

Завідувач кафедри мистецтв

Марченко В.В.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	12	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	360		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2-4	Лекції:		-
Семестр:	4,6,8	Практичні заняття:		-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:		-
аудиторне:		Семінарські заняття:		-
самостійна робота:		Самостійна робота:	360	
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри мистецтв, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою akademart@ukr.net

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Вокал, Вокальний ансамбль, Спеціальний інструмент, Інструментальний ансамбль	Виробнича практика

Мета та завдання виробничої практики

Метою виробничої практики є отримання и оформлення інформації, що дає загальне уявлення про місце проходження ознайомчої практики та об'єкту дослідження, розвитку навчально-дослідницьких умінь самостійного пошуку и відбору інформації, об'єкту и предмету.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Навчальна практика» є:

- характеристика організації як мистецького закладу;
- аналіз організаційної структури організації, функціональної області діяльності організації;
- аналіз основних цілей, завдання и напрямків діяльності організації
- представлення зібраної інформації у вигляді звіту.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 12. Здатність працювати автономно	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК 1. Здатність демонструвати	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3

достатньо високий рівень виконавської майстерності.				
СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3
СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	ПРН 5	ПРН 2	ПРН 1	ПРН 3

3. БАЗА ПРАКТИКИ

Базами проходження ознайомчої практики є мистецькі заклади. Вибір підприємств – баз проведення практики здійснює кафедра (керівник практики) з урахуванням завдань практики та можливості їх виконання.

При виборі баз проведення практики пріоритет надається мистецьким закладам, з якими Академія має плідні зв'язки.

Підприємства – бази практики повинні відповідати наступним основним вимогам:

1. Мати досить високий організаційно-мистецький рівень;
2. Мати достатню базу для вирішення завдань даного виду практики та написання звіту з практики;
3. Надавати можливість отримання студентами практичного досвіду в сфері діяльності закладів мистецької галузі.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦО ПРАКТИКОЮ

4.1.Обов'язки керівника практики від Академії

Керівник практики від Академії (викладач кафедри) зобов'язаний:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та вважає за потребу до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, тема курсового і дипломного проекту (роботи), методичні рекомендації чи інші), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі або предметною (цикловою) комісією, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

4.2. Обов'язки студента-практиканта

Під час практики студент зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики від учбового закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики.

У період проходження практики студент має право:

- з вертатися за методичною допомогою до керівників практики;
- збирати практичний матеріал для курсового та дипломного проектування.

Основними формами роботи є:

- 1) спілкуванні з фахівцями бази практики;
- 2) практична робота з матеріалами та документами під наглядом фахівців;
- 3) самостійна робота студентів з пошуку, відбору, аналізу й інтерпретації інформаційних матеріалів;
- 4) підготовка й захист практикантами звіту з обраних питань.

План студента-практиканта			
№ п/п	Назва виду роботи	К-ть годин	Форми поточного контролю
1.	Організаційне заняття. Ознайомлення студентів з завданнями та змістом ознайомчої практики. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо.	2 год.	Співбесіда
2.	Складення календарного, індивідуального плану виконання завдань ознайомчої практики	4 год.	Звіт
3.	Ведення у щоденнику спостережень	Протягом всього терміну практики	Звіт
4.	Знайомство з базою практики, екскурсія, ознайомлення з нормативною базою, правилами внутрішнього розпорядку	1-2 дні	Співбесіда
5.	Участь в творчих заходах	за потребою	Звіт
6.	Виконання практичних завдань	1-2 тижні	Звіт
7.	Оформлення документів практики	20 год.	Звіт
8.	Захист результатів практики на заліку	2 год.	Звітна конференція, виступ з презентацією
ВСЬОГО		180 год.	

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Використані скорочення:

- самостійна робота (СР);
- консультації (К);
- підсумковий контроль (ПК).

зп	Назви розділів проходження практики	Разом	Кількість годин
----	-------------------------------------	-------	-----------------

			СР			К	ПК
			Під керівництвом керівника	В присутності керівника (б.п.)	Без участі керівника		
Знайомство з організацією творчих закладів							
1.	Знайомство з системою функціонування творчих закладів	40	16	16	8	8	
2.	Знайомство з плануванням творчої роботи	40	16	16	8	8	
3.	Ознайомлення з змістовною роботою творчих закладів	40	16	16	8	8	
4.	Комунікативна складова: робота з громадськістю	40	16	16	8	8	
Разом:		160	64	64	32	32	
Аналіз творчого процесу закладу							
1.	Ознайомлення з особливостями роботи закладу	40	16	16	4	4	
2.	Участь у процесі роботи творчого закладу	40	16	16	4	4	
3.	Пошук документів і матеріалів для написання аналітичних наукових робіт	40	16	16	4	4	
4.	Ознайомлення з процесом виходу творчого проекту	40	16	16	4	4	
5.	Підведення підсумків практики. Підсумкова звітна конференція	40	16	16	4		4
Разом:		200	80	80	20	16	4
Всього:		360	144	144	52	48	4

6. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми поточної атестації Студенти під час ознайомчої практики щодня ведуть щоденники спостережень. У них повинні бути відображені дані, необхідні для виконання завдань, передбачених програмою практики. Матеріали щоденника використовуються для звіту про виконану на практиці роботу. По закінченні практики студенти представляють керівникові практики: щоденник практики; звіт про виконану роботу, якому містяться: індивідуальний план-графік проходження практики, пропозиції студента щодо поліпшення організації роботи в установі, а також індивідуальну програму практики; характеристика керівника бази практики, завірена печаткою установи. Проміжна атестація включає в себе контроль керівником практики ступеня виконання індивідуальних завдань в рамках програми практики. Підсумковий контроль за результатами проходження навчальної практики здійснюється у формі диференційованого заліку з виставленням оцінки за підсумками роботи.

Контроль проходження практики (виконання практикантом практичної роботи) і проміжну атестацію, а також консультаційну, навчально-практичну роботу на кожному етапі програми проходження практики студентом здійснюють викладачі. Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики (згідно графіку), дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість

виконаної роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість. Керівники від кафедри Академії мають право контролювати записи, занесені у щоденник практики. Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачем кафедри філософії та навчальною частиною Академії.

На конференції у формі виступів студентів аналізуються та обговорюються цікаві знахідки, мистецькі відкриття, нові форми музейної педагогіки і аналіз її ефективності у духовному професійному зростанні. Акцентується увага на практичному значенні виконаних завдань, висловлюються зауваження та пропозиції щодо змісту та організації практики, удосконаленні її програми.

Практика студента оцінюється у вигляді оцінок: «відмінно», «добре», «задовільно», «не задовільно» на підставі результатів її захисту за місцем проходження.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Підсумковий етап ознайомчої практики включає оформлення студентом звітної документації, отримання з місця практики письмової характеристики, в якій зазначається рекомендована оцінка роботи студента-практиканта. Закінчення будь-якої практики складається з двох частин:

- оформлення кінця практики на базі практики;
- оформлення кінця практики в Академії.

Оформлення кінця практики на базі практики. Наприкінці практики студент зобов'язаний:

- підготувати звіт по практиці, віддати його керівнику бази практики для оформлення відгуку та звіт з відміткою;
- отримати у щоденнику відгук керівника бази практики про проходження практики, отримавши підписи від керівництва бази практики та проставити печатки.

В кінці практики керівник від бази кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник практики від бази та керівник навчальної організації, завіряють печаткою організації.

Оформлення кінця практики в Академії. Після оформлення закінчення практики на базі практики студент повинен:

- прийти для захисту практики в Академії на кафедру у визначений час і продемонструвати керівникам практики від Академії щоденник з усіма необхідними підписами і печаткою від бази;
- здати керівнику практики від кафедри на перевірку щоденник, характеристику і звіт по практиці;
- підготувати доповідь до захисту з презентацією, виставкою стендів, газет, де відображено хід та результати ознайомчої практики, на 7-10 хвилин.

Усі звітні матеріали подаються на перевірку в теці, що має назву «Документація практики». Звітна документація повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Форма звітності студента за практику: розділи звітної документації та їх орієнтовний обсяг для практики:

1. *Звіт* (в т.ч. календарний та індивідуальний план виконання завдань) про виконану роботу, підписаний і оцінений керівником від бази практики. Звіт подається на рецензування керівникам від Академії і захищається студентом перед комісією у складі

всіх керівників практики. Обсяг звіту про проходження практики у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервал. Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками. Зміст звіту оформляється на підставі щоденника практики і містить розширену характеристику бази практики: місія, цілі, задачі; загальну характеристику діяльності бази практики; документальні, інформаційні та науково-методичні, матеріально-технічні, трудові ресурси; основні напрямки діяльності музейної та архівної установи; організаційну структуру. У звіті відображається в узагальненому вигляді вся виконана робота (паперовий та електронний варіант).

Індивідуальний звіт затверджується керівником бази практики. У звіті дається перелік наступного:

- а) загальна характеристика бази практики;
- б). відомості про виконання студентом завдань блоків-модулів;
- в) результати виконання групових та індивідуальних завдань;
- г) самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики;
- д) висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики; е. список використаних джерел.

2. Щоденник навчальної практики відображає роботу студента за весь період практики та містить такі розділи: відомості про базу, у якому відбувається практика; аналіз навчальної діяльності та інших заходів студента-практиканта.

Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики. Характеризуючи діяльність бібліотеки за різними напрямками, склавши структуру технологічних процесів, необхідно приводити конкретні приклади (назви виставок, методи і форми роботи, регламентуючі документи і т. д.). При необхідності ці приклади можна оформити як додатки. Після оформлення щоденника практики, керівник проставляє підсумкову оцінку в щоденнику практики і завіряє її підписом і печаткою установи.

3. Характеристика на студента-практиканта – складова щоденника. В ній необхідно зазначити про:

- рівень теоретичних знань, отриманих в Академії і вміння перетворювати їх в практичні навички для самостійного вирішення дослідницьких завдань;
- ступінь володіння й використання інноваційних технологій у пошуково-дослідницькій діяльності;
- вміння будувати стосунки з колегами та читачами, вміння дотримуватись етичних правил поведінки;
- активність та ініціативність, почуття відповідальності, дисциплінованість, схильність до майбутньої професії;

- особисті ділові та організаторські якості, які продемонстрував студент під час проходження практики;
- повноту виконання програми практики;
- загальну оцінку проходження практики;
- на студента можна дати рекомендацію на яких ділянках музейної роботи може бути використаний даний студент-практикант.

У характеристиці бажано відобразити наступні моменти:

- П.І.Б. студента-практиканта, групу, в якій він навчається;
- базу практики та її можливості;
- рівень виконання базової частини програми практики;
- запропоновані студенту-практиканту творчі завдання, якість їх виконання;
- ступінь відповідності вузівської підготовки студента і вимог практики;
- будь-які інші судження на розсуд керівника практики.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Оцінка практики складається з 3-х складових – змісту звітної документації (щоденник, звіт), характеристики (оцінки керівника від бази практики), оцінки захисту практики. Оцінка заноситься в залікову відомість і книжку студента. Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається, виходячи з кількості набраних балів і їхніх ваг, що наведені у таблиці.

№ з/п	Види робіт	Максимальна кількість балів
1.	Систематичне ведення щоденника практики	10
2.	Виконання групових та індивідуальних завдань	40
3.	Наявність фото-відеоматеріалів заходів, передбачених програмою практики	10
4.	Наявність звіту студента відповідно до програмових вимог	10
5.	Наявність позитивного відгуку з бази практики	10
6.	Оформлення та здача звітної документації про проходження практики	10
7.	Виступ на звітній науково-практичній конференції	10
Разом		100

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності,

	поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмного матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Опорні конспекти лекцій; навчальні посібники; робоча навчальна програма; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю); завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Ознайомча практика».

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні

1. Олексюк О. Музична педагогіка: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2013. 248 с.
2. Олексюк О, Ткач М. Музично-педагогічний процес у вищій школі. Київ : Знання України, 2009. 123с.
3. Олексюк О., Ткач М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: навч. посіб. Київ : Знання України, 2004. 264 с.
4. Падалка Г. Музична педагогіка: курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / ред. В. Бутенко. Херсон : ХДПІ, 1995. 104 с.
5. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2010. 274 с.
6. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2014. 528 с.

Додаткові

7. Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах: Вип. 3 / ред-упор. та відпов. за випуск А. Сташевський. Луганськ : Політграф ресурс, 2007. 108 с.
8. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
9. Горбенко О., Стратан Т. Мистецтво вчителя музики: теорія і практика. Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. 144 с.
10. Гуманістична психологія: Антологія / навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ : Пульсари, 2001. Т. 1: Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. 252 с.
11. Гусар Д. Видинівський феномен Василя Куфлюка. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 148 с.
12. Ділецький М. Граматика музикальня / фотокопія рукопису 1723 р. Київ : Муз. Україна, 1970.
13. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред Василь Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
14. Зязюн І., Сагач Г. Краса педагогічної дії: навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх і вищ. навч. заклад. Київ: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. 214 с.
15. Кадцын Л. Музыкальное искусство и творчество слушателя. Москва : Высшая школа, 1988. 214 с.
16. Кіндратюк Б. «Історія української літератури» Михайла Грушевського як органологічне джерело : монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. / наук. ред. Ю. Ясіновський: монографія. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2017. 202 с. (Серія «Дзвонарська культура України». Дослідження, вип. 5 / Центр дослідження дзвонарства ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).
17. Костюк А. О теории музыкального восприятия // *Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования*. Киев : Муз. Украина, 1986. С. 10–16.
18. Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. Москва : Искусство, 1976. 253 с.
19. Музична педагогіка та виконавство : зб. ст. / упор. Петро Серотюк; заг. ред. Анатолій Семешко. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2008. 64 с.
20. Назайкинский Е. О психологии музыкального восприятия. Москва : Музыка, 1972. 382 с.
21. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / ред. Іван Зязюн. Київ : Вид-во “Віпол”, 2000. 635 с.
22. Олексюк О. Формування духовного потенціалу студентської молоді. Київ : КДІКК. 1996. – 253 с.
23. Олексюк О. Творча самореалізація майбутнього фахівця-музиканта в інтерпретаційному процесі // *Наукові записки Тернопільського ДПУ імені Володимира Гнатюка* / Серія: Педагогіка. 1999. №3. С. 116–120.
24. Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта [Текст]. Львів : Каменяр, 2015. 291 с.
25. Педагогіка музичного мистецтва та хореографії у контексті інтернаціоналізації професійної освіти: матер. Міжнарод. наук.-практич. конф. (м. Медітополь, 3-5 листоп. 2016 р.) відпов. ред. Наталія Сегеда. Мелітополь : Вид-во Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2016. 216 с.
26. Педагогічна майстерність : підручник / І. Зязюн, Л. Крамущенко, І. Кривонос та ін.; за ред. І. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
27. Ростовський О. Методика викладання музики в основній школі : навч. посіб. /

- Олександр Ростовський. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. 272 с.
28. Ростовський О. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: навч. посіб. / О. Я. Ростовський. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. 193 с.
 29. Рудницька О. Педагогіка: загальна і мистецька : навч. посіб. Київ, 2002 270 с.
 30. Рудницька О. Світоглядна функція мистецтва // *Мистецтво та освіта*. Київ, 2001. №3. С. 10–13.
 31. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки / Управ. культ. Львівської облдержадміністрації, Методич. кабін. навч. заклад. мистец. та освіти. Пустомити : Пустомитівська районна друкарня, 1994. 40 с.
 32. Сегеда Н. Модель професійного потенціалу педагога-музиканта, необхідного для самореалізації у педагогічній діяльності // *Збірка наукових праць / Мелітопольський державний педагогічний університет*. Мелітополь, 2001. Випуск 1. С.35–36.
 33. Сегеда Н. Сутність характеристики професійного зростання вчителя // *Теоретичні питання освіти та виховання: зб. наук. пр. / заг. ред. академіка АПН України М. Євтуха, укладач – О. Михайличенко*. Київ : КДЛУ, 2000. Вип.13. С.58-60.
 34. Скульський Р. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної творчості : монографія. Київ : Вища шк., 1992. 135 с.
 35. Сухомлинський В. Вибрані твори: в 5-ти т. Київ : Рад. школа, 1978. Т. 1. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Духовний світ школяра.
 36. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. Москва – Ленинград : АПН РСФСР, 1947. 334 с.
 37. Яскулко М. Музика. 6 клас: тематичне планування та розробки уроків. Харків : Вид-во «Ранок», 2011. 176 с. (Серія «Новий майстер-клас»)
 38. Яців І. Культурологічні орієнтири музичної педагогіки в творчості Богдана Кіндратюка // *Вісник Прикарпатського університету: педагогіка*. Івано-Франківськ, 2014. Вип. 51. С. 57–66.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
4. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
5. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарные науки